

Суду України. – 2009. – № 12. – С. 9-16. **13.** Радіонов І. І. Кримінальна відповідальність за бандитизм: Дис. канд. юрид. наук: 12.00.08. – Х., 2003. – 210 с. **14.** Рішення Конституційного Суду України у справі за конституційним поданням Верховного Суду України щодо відповідності Конституції України (конституційності) положень ст. 69 КК України (справа про призначення судом більш м'якого покарання) № 1-33/2004 від 02.11.2004 р. (реєстраційний № 15-рп/2004) // Офіц. вісн. України. – 2004. – № 45. – Ст. 2975. – С. 41-51. **15.** Севрюков А. Разбой и некоторые смежные составы преступлений // Закон и право. – 2001. – № 2. – С. 36-44. **16.** Энциклопедия уголовного права / В. Н. Кудряцев, Б. В. Волженкин, А. В. Наумов и др.: в 35 т. – Т. 1: Понятие уголовного права. – СПб.: Изд. проф. Малинина, 2005. – 698 с.

ИССЛЕДОВАНИЕ ВОПРОСОВ КВАЛИФИКАЦИИ ПОВТОРНОСТИ ПРИ РАЗБОЕ НА ОСНОВАНИИ ПРИНЦИПОВ ВЕРХОВЕНСТВА ПРАВА И СПРАВЕДЛИВОСТИ Гизимчук С. В.

Исследованы актуальные вопросы квалификации разбоя, совершенного повторно. С учетом содержания принципов верховенства права и справедливости разработаны предложения по усовершенствованию редакции ч. 2 ст. 187 УК. Высказано мнение в пользу признания положений постановлений Пленума Верховного Суда Украины отдельной составляющей общей системы права.

Ключевые слова: разбой, вымогательство, бандитизм, верховенство права, справедливость, уголовная ответственность.

RESEARCHING OF QUALIFICATION QUESTIONS OF THE REPEATED ROBBERY ON THE BASIS OF PRINCIPLES OF RIGHT AND JUSTICE SUPREMACY Gizimchuk S.V.

The actual questions of qualification of the robbery accomplished repeatedly are explored. Taking into account maintenance of principles of supremacy of right and justice suggestions on the improvement of release of Part 2 Article 187 of the Criminal Code are developed. Opinion in behalf on confession of positions of on of Plenum of Supreme Court of Ukraine is outspoken separate making general system of right.

Key words: robbery, extortion, gangsterism, supremacies of right, justice, criminal responsibility.

Надійшла до редакції 01.11.2010 р.

УДК 343.985 (343.9.01)

**В.В. Шаповалов, д-р фарм. наук, професор,
перший заступник начальника СУ ГУМВС
України в Харківській області**

СУДОВО-ФАРМАЦЕВТИЧНЕ ВИВЧЕННЯ НАРКОБІЗНЕС–СЕРЕДОВИЩА НА КРИМІНАЛІСТИЧНИХ ПРИНЦИПАХ

В МВС України (м. Києві) відбувся брифінг Міністра внутрішніх справ України А.В. Могильова, який відмітив,

що за останні 9 місяців 2010 р. побільшала чисельність викритих наркозбувачів та організованих злочинних груп (далі – ОЗГ) [7].

«Прозорість і відкритість мають стати пріоритетними напрямками в роботі органів внутрішніх справ...», — наголосив Міністр у ході семінару-наради керівників підрозділів зв'язку з громадськістю МВС України [11].

За сучасних умов ОЗГ формують наркобізнес-середовище, яке становить собою підвищену суспільну небезпеку для України, тому що в ньому активно розвиваються наркобізнес, організована наркозлочинна діяльність, корупція та інші негативні явища, створюючи сприятливі умови для виникнення й поширення нелегального обороту психоактивних речовин (лалі – ПАР) різних класифікаційно-правових груп, організованої наркозлочинної діяльності, наркотрафіку, а як наслідок – зловживання ПАР, що призводить до адиктивних розладів здоров'я в населення, ВІЛ/СНІДу, супутніх захворювань (серцево-судинних, системи кровообігу, нирок, зору) найбільш працездатної частини генофонду нації віком від 9 до 35 років. Таким чином, однією з причин нелегального обігу ПАР є організована наркозлочинна діяльність наркобізнес-середовища [Див.: 2 – 5; 8; 10; 12; 14].

Наведемо *приклад* із судово-фармацевтичної практики [9]. Прокуратурою м. Харкова в жовтні 2010 р. закінчено досудове слідство по кримінальній

справі щодо групи злочинців, які в минулому, займаючи посади в правоохоронних органах, створили наркокартель. У діях учасників ОЗГ було встановлено ознаки злочинів, передбачених статтями 306, 307, 309 та 255 КК України. В основну групу входило 9 злочинців, один з яких у перебігу досудового слідства вчинив самогубство в СІЗО. Учасники злочинного угруповання протягом 2008–2009 рр. здійснювали незаконні операції щодо закупки, перевезки й обліку в Сумській області макової соломи, яка згідно з висновком судово-фармацевтичної експертизи віднесена до особливо небезпечних наркотичних засобів. Схема поставки останніх із Сумської області до м. Харкова була така: макову соломку розфасовували в сумки, зверху прикривали овочами і фруктами й передавали через водіїв автобусів. У м. Харкові на автовокзалі кур'єр зустрів сумки з сирцем і відвозив на конспіративну квартиру, яку облаштували під лабораторію, де й виробляли із застосуванням прекурсорів особливо небезпечний наркотичний засіб — опій ацетильований, який невеличкими партіями або дозами збували громадянам (залучено понад 100 осіб), хворим на наркоманію, токсикоманію, ВІЛ/СНІД або які мали психічні й неврологічні розлади здоров'я.

У такий спосіб було створено й функціонувало наркобізнес-середовище. Грошові розрахунки між злочинцями провадилися по системі PrivatMoney, а картка на отримувача грошей була оформлена на підставну особу; при цьому загальна сума переводів склала 420 тис. грн. При затриманні учасників цієї ОЗГ у присутності понятих було вилучено 20 кг макової соломи, 12 тис. пігулок трамадолу (який теж віднесено до наркотичних засобів) і декілька сотен пігулок екстазі (належать до психотропних речовин).

За результатами судово-фармацевтичних досліджень на принципах криміналістики [Див.: 1; 6; 11; 13; 15] сформульовано ознаки наркобізнес-середовища, що характеризують його суспільну небезпеку для здоров'я населення і фармацевтичного сектора економіки України, а саме:

— сукупність заборонених нормами міжнародного й національного права, а також конвенціями ООН дій, що стосуються всіх операцій, пов'язаних з обігом (виготовлення, зберігання, транспортування, збут) ПАР – наркотичних засобів, психотропних речовин і прекурсорів;

— висока організованість злочинних угруповань;

— кримінальна протиправність їх діяльності;

— отримання надвисоких прибутків, які використовуються як фінансовий фундамент для підтримки наркобізнесу, наркотрафіку, наркокартелів тощо;

— залучення до злочинних угруповань учених, лікарів, хіміків, провізорів, співробітників правоохоронних органів тощо.

Установлено складники наркобізнес-середовища, які впливають на виникнення наркобізнесу в Україні (рис.1).

У наркобізнес-середовищі особливо небезпечними є злочинні формування, пов'язані з нелегальним обігом ПАР, які за класифікаційно-правовою ознакою віднесено не тільки до наркотичних засобів, психотропних речовин і прекурсорів, а й до отруйних, сильнодіючих, вибухових, легкозаймісних і їдких речовин, фальсифікованих лікарських засобів, тютюну й алкоголю, оскільки цей ринок найбільш прибутковий з усіх можливих сфер бізнесу. Наприклад, лише за 8 місяців 2003 р. стосовно наркоділків, об'єднаних на етнічній основі, було порушено 867 кримінальних справ, у тому числі 581 за збут ПАР. За незаконні операції з наркотичними засобами затримано 681 особу циганської національності, 268 з яких заарештовано. З незаконного обігу вилучено 636 кг наркотичних засобів і психотропних речовин, у

Рис. 1. Складники наркобізнес-середовища, які впливають на виникнення наркобізнесу в Україні

тому числі 1,33 кг героїну. У 2003 р. за наркозлочини затримано 239 іноземців, з яких 195 — громадяни СНД. У 2007 р. тільки на території Харківської області іноземними громадянами (з Еквадору, Грузії, РФ, Республіки Беларусь, Судану, Вірменії, Уганди, Туркменістану, Азербайджану й Узбекистану) учинено 26 злочинів у сфері незаконного

обігу наркотичних засобів і психотропних речовин. Це збут або транзит канабісу, первітину, норефедрину, МДМА, кокаїну й опію. У 2008 р. в цьому ж регіоні іноземними громадянами (з Казахстану, Грузії, РФ, Йорданії, Киргизії, Туркменістану, Азербайджану, Узбекистану, Марокко, Непалу) учинено 22 злочини у сфері незаконного обігу нар-

котичних засобів і психотропних речовин: Це збут або транзит канабісу, первітину, норфедрину, МДМА, опію, трамадолу й героїну. За 9 місяців 2010 р. тільки службою ДБНОН виявлено 31 ОЗГ (найбільше в Дніпропетровській, Донецькій, Житомирській, Запорізькій, Київській, Луганській, Одеській областях). При цьому жодної ОЗГ не виявлено у Вінницькій, Волинській, Закарпатській, Івано-Франківській, Львівській, Миколаївській, Рівненській, Тернопільській областях і м. Києві.

Наркоділки використовують Україну не тільки як транзитну територію, а і як ринок збуту, що становить небезпеку для держави щодо глобального втягнення її населення у сферу наркобізнесу й формування крупномасштабного наркобізнес-середовища в регіонах.

Наркозлочинна діяльність, пов'язана з незаконним обігом ПАР, є систематичною, здійснюється протягом тривалого часу стійкою групою осіб, які діють планово, з розподілом ролей, тобто такій діяльності притаманні всі ознаки організованості. При цьому доходи, здобуті від обігу ПАР, практично майже завжди становлять єдине джерело існування злочинців і конкурують з легальним фармацевтичним сектором економіки України.

Оптові збувачі ПАР мають налагоджені зв'язки з виробниками наркосировини.

У результаті проведених досліджень запропоновано тлумачення поняття «наркобізнес» як однією з найприбутковіших злочинних форм монополії на виробництво, розподіл і торгівлю ПАР різних класифікаційно-правових груп з отриманням надприбутків внаслідок легалізації коштів, здобутих від незаконного обігу цих речовин. Отже, під наркобізнесом слід розуміти діяльність, пов'язану з учиненням низки злочинів у сфері незаконного обігу ПАР різних класифікаційно-правових груп (наркотичних засобів, психотропних речовин, прекурсорів, фальсифікованих лікарських засобів, лікарських засобів і курільних сумішей, що мають психоактивні властивості), з незаконним отриманням коштів і надприбутків, відповідальність за які передбачена відповідними статтями КК України.

Перелічимо основні ознаки наркобізнесу:

- 1) формування груп для участі у злочинній діяльності;
- 2) ієрархічні зв'язки або особисті стосунки;
- 3) організація системи жорсткого контролю за діяльністю членів наркоугруповань;
- 4) застосування насильства, залякування чи корупції з метою отримання прибутків і встанов-

ПРОБЛЕМИ ЗАКОННОСТІ

лення контролю над територіями й ринками збуту психоактивних речовин;

5) використання коштів, здобутих від незаконного обігу психоактивних речовин як для продовження наркобізнесу й інвестування тероризму (в деяких країнах), так і для вкладення їх у легальну економіку;

6) «відмивання» (легалізація) коштів, корупція;

7) відшукування потенційних можливостей для розширення наркодіяльності на нові сфери й ринки збуту з виходом за національні кордони;

8) організована злочинна діяльність, організовані наркозлочинні угруповання, транснаціональні наркокартелі;

9) співробітництво з іншими організованими транснаціональними злочинними угрупованнями.

Наркобізнес має всі ознаки, притаманні будь-якому бізнесу. ПАР, як і будь-який товар, потребують відповідного просування й мають стадії нелегального обігу: виготовлення, синтез, модифікацію, збут, перевезення, зберігання, вживання, облік, контрабанда та ін. Водночас діють і такі загальновідомі закони ринку, як попит, пропозиція, вкладення коштів у найбільш прибуткові операції тощо.

Транснаціональний наркобізнес можна розглядати як наркозлочинність, коли об'єд-

нуються між собою (створюють злочинний синдикат) міжнародні злочинні наркоугруповання. З'ясовано, що з розвитком наркобізнесу великі об'єднання виникають і спеціалізуються за різними напрямками, набуваючи вигляду кокаїнових картелів, героїнових синдикатів або багатофункціональних мафіозних угруповань. Відомо, що картель тлумачиться як одна з форм монополій або об'єднання самостійних підприємств однієї чи декількох країн, на яких виробляють однойменну продукцію; синдикат – це одна з форм монополій або об'єднання самостійних підприємств з метою регулювання ринку певного товару, підтримання високих цін на нього й одержання надприбутку.

Для здійснення спільної наркодіяльності між собою об'єднуються учасники наркоугруповань, які провадять стадійну (ланцюгову) діяльність із придбання ПАР на території якоїсь однієї держави, будучи її громадянами. А перевезення, контрабанду та інші операції з ПАР вони здійснюють на території вже зовсім іншої країни, але знов-таки обов'язково з метою збуту.

Отже, спостерігається експансія наркобізнесу в Україну, що веде до утворення наркобізнес-середовища. Це пояснюється такими чинниками, як-то:

— геополітичне положення України, яка є «мостом» між ЄС і країнами СНД, Росією й Азією;

— недосконалість фармацевтичного законодавства у сфері державного контролю за обігом ПАР різних класифікаційно-правових груп;

— складнощі в організації прикордонного й митного контролю за рухом товарів, продукції, поїздів, автомобілів, морського й річного транспорту тощо;

— тривалість економічної кризи й пов'язане з нею зниження якості й рівня життя населення;

— недостатня ефективність протидії наркобізнесу з боку правоохоронних органів внаслідок корупції, контрабанди ПАР, легалізації («відмивання») брудних коштів, поширеності конвертаційних центрів та організованої наркозлочинної діяльності.

Судово-фармацевтичний моніторинг з метою викриття міжнародних каналів надходження ПАР в Україну, здійснюваний протягом 9-ти місяців 2010 р., свідчить, що службою Департаменту боротьби з незаконним обігом наркотиків в регіонах України викрито 284 міжнародних канали (найбільше у Вінницькій, Волинській, Закарпатській, Івано-Франківській, Луганській, Львівській, Одеській, Сумській, Харківській областях, м. Києві й УМВС на Львівській, Прикарпатській та Південній залізницях).

Про експансію наркобізнесу в Україну свідчить той факт, що з 2004 р. по 2008 р. динаміка викриття міжнародних каналів надходження ПАР різних класифікаційно-правових груп збільшилася на 143,6%, тобто більше ніж удвічі, а в 2010 р. порівняно з 2009 р. — на 10,9%. З'ясовано, що за вказаний період найбільша питома вага міжнародних каналів надходження ПАР в Україну спостерігається в Луганській (+15,9%), Одеській (+14,3%), Харківській (10,3%) та Сумській (+9,3%) областях, тобто в прикордонних регіонах.

Експансія наркобізнесу в Україну супроводжується контрабандою ПАР. Контрабандним шляхом вивозяться з України ПАР, які належать до наркотичних засобів рослинного походження — макова соломка й конопля. Переважно вони транспортуються в потягах міжнародного сполучення, що прямують до РФ (ростовського, белгородського і брянського напрямків), у тому числі транзитом через Республіку Беларусь (санкт-петербурзького й мінського напрямків), за участю обслуговуючого персоналу вагонів.

Викликає стурбованість поступове втягнення України у сферу діяльності транснаціональних наркосиндікатів, які розглядають і реально використовують її територію для транзи-

ту ПАР різних класифікаційно-правових груп до країн ЄС. Про це свідчать факти транспортування через українські кордони ПАР, що належать до наркотичних засобів, — героїну й кокаїну — громадянами В'єтнаму, Ірану, Пакистану. Серед каналів транзиту і ввезення зазначених наркотичних засобів в Україну зафіксовано: а) Бомбей – Делі – Київ — міста Європейського Союзу; б) Афганістан – Пакистан – Центральна Азія – РФ – Україна – Європейський Союз; в) Іран – Туреччина – Болгарія – Україна – Європейський Союз; г) Колумбія – Бразилія – Україна.

Як бачимо, спостерігається чітка тенденція до активізації організованої злочинної діяльності наркогруповань з міжнародними й міжрегіональними зв'язками, які продовжують налагоджувати транзитні канали транспортування героїну, кокаїну, трамадолу та інших ПАР через територію України. В останні роки зафіксовано зростання контрабандних поставок ПАР в Україну з інших країн, зокрема Афганістану, Росії, Латинської Америки, Азербайджану, Грузії, Нідерландів, Польщі й Німеччини. Отже, Україна впевнено перетворюється з країни-транзитора на країну-постачальника ПАР опійної групи.

Однією з особливостей наркобізнесу є його рентабельність. Нелегальний бізнес обов'язково

високоприбутковий, причому середня норма прибутку відрізняється від нормальної середньої норми на декілька рівнів. Так, у легальному бізнесі 10% річних вважаються високим показником, у той час як у наркобізнесі норма валового прибутку в одній торговій угоді становить 500–6000%. Установлено, що вкладена в наркобізнес одна одиниця коштів приносить прибуток від 500% до 2000%.

Правоохоронним органам з нелегального обігу вдається вилучати лише до 10,0% ПАР. Утім, у бізнесі, пов'язаному з нелегальним обігом ПАР, щорічно обертається сума від 1 до 150 млрд дол. США. Наприклад, в Афганістані 1 г героїну коштує до 1 дол. США, а в м. Києві лише одна доза (0,25 г) реалізується споживачам уже за 25 – 30 дол. США. Тому становило інтерес дослідити вартість різних ПАР, які знаходяться в нелегальному обігу в Україні. Найбільшу вартість мають кокаїн (1200 грн/г), героїн (800 грн/г) та амфетамін (400 грн/г).

Для придбання вилучених у 2007 р. у наркоділків 32 т ПАР в еквіваленті на роздрібні ціни знадобилося б майже 146,9 млн грн, а, враховуючи те, що вилучення цих речовин складає лише 5–10% від їх нелегального обігу, можна припустити, що реальні тіньові

грошові інвестиції наркобізнесу в Україні становлять від 1,5 до 150 млрд дол США.

Таким чином, проведене судово-фармацевтичне вивчення наркобізнес-середовища на криміналістичних принципах, дозволило запропонувати визначення наркобізнес-середовища: *це середовище, що створює сприятливі умови для виникнення й поширення нелегального обігу ПАР, наркобізнесу, організованої наркозлочинної діяльності й адиктивних розладів здоров'я внаслідок зловжи-*

вання ПАР. Пропонується дефініція наркобізнес-середовища: це сукупність заборонених нормами національного й міжнародного права, конвенціями ООН дій, що полягають у виготовленні, зберіганні, транспортуванні або збуті ПАР. Його ознаки: висока організованість; кримінальна протиправність; отримання прибутку, який використовується як фінансова база для підтримки діяльності; залучення до злочинних угруповань учених, лікарів, хіміків, провізорів тощо.

Список літератури: 1. Аспекти расследования преступлений, связанных с наркобизнесом / *Н.М.Халин, В.В.Шаловалов, С.В.Щербаков и др.* // Актуал. вопр. суд. экспертизы и криминалистики на совр. этапе судебно-правовой реформы: Сб. науч.-практ. матер. – Харьков: Право, 1998. – С.280–285. 2. *Бандурка С.А., Слинко С.В.* Наркомафия: правовые средства борьбы. – Харьков: РИФ «АРСИС ЛТД», 2001. – 320 с. 3. *Бублейник В.А.* Боротьба з незаконним збутом наркотичних засобів: кримінально-правовий і кримінологічний аспекти: Автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.08. – К., 2007. – 20 с. 4. *Буркова Е.А.* Наркобизнес: понятие, состояние, возможности противодействия: Автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.08. – Саратов, 2009. – 26 с. 5. *Іващенко В.* Міжнародні питання боротьби із злочинами у сфері обігу наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів або прекурсорів // Підпр-во, госп-во і право. – 2005. – № 9. – С. 135–138. 6. Керівництво з розслідування злочинів: Наук.-практ. посіб. / За ред. *В.Ю.Шелітька.* – Х.: Одіссей, 2010. – 960 с. 7. *Нечипоренко Л.* Ситуація у країні стабільна, без особливих кримінальних сплесків // Іменем закону. – 2010. – № 40. – С. 3. 8. Організований наркобізнес (поняття, форми, підстави кримінальної відповідальності) / За ред. *Ю.В.Бауліна, Л.В.Дорош.* – Х.: Право, 2005. – 256 с. 9. Расследование окончено. Громкое дело «милиционеров-наркоторговцев» передано в суд // [Електрон. ресурс]. – Режим доступу: <http://www.objectiv.tv/081010/47782.html>. 10. *Роганов С.А.* Совершенствование правовых основ расследования преступлений в сфере наркобизнеса // Правоведение. – 2003. – № 2. – С. 136–144. 11. *Сальник М.* Досвід замовчування списано в архів // Іменем закону. – 2010. – №40, – С. 2. 12. *Смирнова І.В.* Кримінологічна характеристика наркобізнесу в сучасній Україні: Дослідж. виконано за підтримки Центру з вивч. транснац. злочинності й корупції Америк. ун-ту (Вашингтон, США) в межах проекту «Малі гранти», Одес. інформ.-аналіт. Центру з проблем боротьби з орг. злочинністю. – К.: Юрінком Інтер, 2004. – 42 с. 13. *Тацій В.Я.* Про необхідність спільних зусиль фахівців різного профілю, що сприятимуть пошуку глибинних чинників, здатних вплинути на вироблення наукових підходів до проблем боротьби з наркозлочинністю // Фармацевтичне право та доказова фармація в Україні: Матер. V Міжнар. наук.-практ. конф. // Укр. вісн. психоневрології. – Т. 16. – Вип. 3. – 2008. – С. 42. 14. *Тимошенко В.А.* Формування системи національної та міжнародної протидії сучасному наркобізнесу: Автореф. дис. ... докт. юридич. наук: 12.00. – Х., 2006. – 36 с. 15. *Шаловалов В.В.* Про необхідність реформувань: створення слідчого комітету при МВС України, державної служби нарконтролю при Кабінеті Міністрів України та державної служби судової медицини, психіатрії та наркології при МОЗ України // Фармацевтичне право та доказова фармація в Україні: Матер. V Міжнар. наук.-практ. конф. // Укр. вісн. психоневрології. – Т. 16. – Вип. 3. – 2008. – С. 42.

ПРОБЛЕМИ ЗАКОННОСТІ

СУДЕБНО-ФАРМАЦЕВТИЧЕСКОЕ ИЗУЧЕНИЕ НАРКОБИЗНЕС-СРЕДЫ НА КРИМИНАЛИСТИЧЕСКИХ ПРИНЦИПАХ Шаповалов В.В.

Проведено судебно-фармацевтическое изучение наркобизнес-среды на криминалистических принципах, определено, что она создает благоприятные условия для возникновения и распространения нелегального оборота ПАР, наркобизнеса, организованной наркопреступной деятельности и аддитивных расстройств здоровья вследствие злоупотребления ПАР. Признаками наркобизнес-среды являются совокупность запрещенных нормами национального и международного права, конвенциями ООН действий, которые заключаются в изготовлении, хранении, транспортировке или сбыте ПАР; высокая организованность и уголовная направленность.

Ключевые слова: наркобизнес-среда, судебная фармация, криминалистика, оборот психоактивных веществ, национальное и международное право, конвенции ООН.

FORENSIC AND PHARMACEUTICAL INVESTIGATION OF THE DRUG INDUSTRY ENVIRONMENT ON THE CRIMINALISTICS PRINCIPLES Shapovalov V.V.

Forensic and pharmaceutical study of the drug industry environment on the criminalistics principles determined that it creates favorable conditions for appearance and distribution of illegal traffic of the psychoactive substances (PAS), drug trafficking and organization of drug crime and addiction health problems due to abuse by the PAS. Signs of drug dealing environment are prohibited by the collection of national and international law, the UN conventions of actions that are to manufacture, storage, transportation or sale of steam; high degree of organization and criminal orientation.

Key words: drug crime environment, forensic pharmacy, forensics, drug substances trafficking, national and international law, the UN conventions.

Надійшла до редакції 23.11.2010 р.

УДК 348.985

В.М.Шевчук, канд. юрид. наук, доцент
Національна юридична академія України
імені Ярослава Мудрого, м. Харків

ФУНКЦІЇ ТАКТИЧНИХ ОПЕРАЦІЙ (ПІЗНАВАЛЬНА, ПРОГНОСТИЧНА, РЕГУЛЯТИВНА, КОМУНІКАТИВНА)

Кожна функція тактичної операції специфічна, має лише її властивий зміст і об'єкт впливу, виконує в процесі функціонування таку роль і призначення, які в силу особливої індивіду-

альності надають їй особливу спрямованість, теоретичну або прикладну цінність. Зміст функцій становить комплекс слідчих, оперативно-розшукових та інших дій, спрямованих на ви-